

Bryssel 31.8.2022
COM(2022) 419 final

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

seuraavien päätösten mukaisen, Suomen ja Ruotsin pohjoisten alueiden maataloutta koskevan pitkäaikaisten kansallisten tukien järjestelmän soveltamisesta vuosina 2016–2020: Suomen osalta päätös K(2009) 3067, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksillä K(2009) 9122, K(2013) 2809 ja K(2015) 2790, ja päätös (EU) 2018/672 sekä Ruotsin osalta päätös K(2010) 6050 ja komission päätös (EU) 2018/479

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	2
2.	POHJOISEN TUEN YLEISET PERIAATTEET	2
2.1	Tuen tavoitteet	2
2.2	Komission luvat.....	2
2.3	Tuen piiriin kuuluvat alueet	2
2.4	Suhde tuotantoon.....	3
3.	POHJOINEN TUKI SUOMESSA VUOSINA 2016–2020.....	3
3.1	Myönnetyt luvat.....	3
3.2	Maksettu tuki	6
3.3	Tuotantomäärät pohjoisen tuen alueella.....	8
3.4	Maatalouselinkeinon kehitys pohjoisen tuen alueilla.....	9
4.	POHJOINEN TUKI RUOTSISSA VUOSINA 2016–2020	11
4.1	Myönnetyt luvat.....	11
4.2	Maksettu tuki	12
4.3	Tuotantomäärät tukialueella	13
4.4	Maatalouselinkeinon kehitys tukialueella	14
5.	PÄÄTELMÄT	15
5.1	Suomi	15
5.2	Ruotsi	15

1. JOHDANTO

Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirjan¹ 142 artiklan mukaisesti komissio on antanut Suomelle ja Ruotsille luvan myöntää pitkäaikaisia kansallisia tukia pohjoisten alueiden maatalouden ylläpitämiseksi. Tätä tukea kutsutaan pohjoiseksi tueksi, jäljempänä 'tuki'.

Tämä kertomus toimitetaan neuvostolle noudattaen liittymisasiakirjan 143 artiklan 2 kohdan raportointivaatimusta, jonka mukaan komissio toimittaa neuvostolle vuoden kuluttua liittymisestä ja sen jälkeen joka viides vuosi kertomuksen myönnettyistä luvista ja kyseisten lupien nojalla myönnettyjen tukien tuloksista. Edelliset kertomukset toimitettiin vuosina 1996, 2002², 2007³, 2012⁴ ja 2017⁵.

2. POHJOISEN TUEN YLEISET PERIAATTEET

2.1 Tuen tavoitteet

Tukea myönnetään erityisesti sellaisen perinteisen alkutuotannon ja jalostuksen ylläpitämiseksi, joka soveltuu luontaisella tavalla kyseisten alueiden ilmasto-olosuhteisiin, maataloustuotteiden tuotannon, kaupan ja jalostuksen rakenteiden parantamiseksi, kyseisten tuotteiden markkinoille saattamisen helpottamiseksi sekä ympäristön suojelun ja maaseudun säilyttämisen varmistamiseksi.

2.2 Komission luvat

Tuki on sallittu Suomen osalta päätöksellä K(2009) 3067, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksillä K(2009) 9122, K(2013) 2809 ja K(2015) 2790, ja myöhemmin päätöksellä (EU) 2018/672 (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 8419) sekä Ruotsin osalta päätöksellä K(2010) 6050 ja päätöksellä (EU) 2018/479 (tiedoksiannettu numerolla C(2018) 1622). Komission päätöksellä (EU) 2021/2312 (tiedoksiannettu numerolla C(2021) 8773) jatkettiin Suomea koskevaa järjestelmää vuosiksi 2022–2027, mutta kyseinen ajanjakso ei kuulu tähän viisivuotiskertomukseen liittyvän raportointivelvollisuuden piiriin.

Tuen perusedellytykset vahvistetaan liittymisasiakirjan 142 artiklan 3 kohdassa. Myönnetyn tuen kokonaismäärän olisi oltava riittävä maatalouselinkeinon säilyttämiseen pohjoisilla alueilla, mutta määrä ei saa johtaa siihen, että kokonaistukitaso ylittäisi liittymistä edeltäneenä, luvissa määriteltynä viitekautena toteutuneen tukitason. Tukea ei myöskään saa sitoa tulevaan tuotantoon, eikä se saa johtaa tuotannon lisäykseen komission määrittelemiin viitetasoihin verrattuna.

2.3 Tuen piiriin kuuluvat alueet

Tukijärjestelmän piiriin kuuluvat alueet (kaavio 1) määritellään asianomaisissa päätöksissä, ja ne sijaitsevat 62. leveyspiirin pohjoispuolella. Tukialueisiin kuuluu myös eräitä mainitun leveyspiirin eteläpuolisia lähialueita, joilla vallitsevat vastaavanlaiset ilmasto-olosuhteet tekevät maatalouden harjoittamisesta erityisen vaikeaa. Alueiden määrittelyssä huomioon

¹ EUVL C 241, 29.8.1994, s. 9.

² Suomi: KOM(2002) 102, 25.2.2002, Ruotsi: KOM(2002) 105, 1.3.2002.

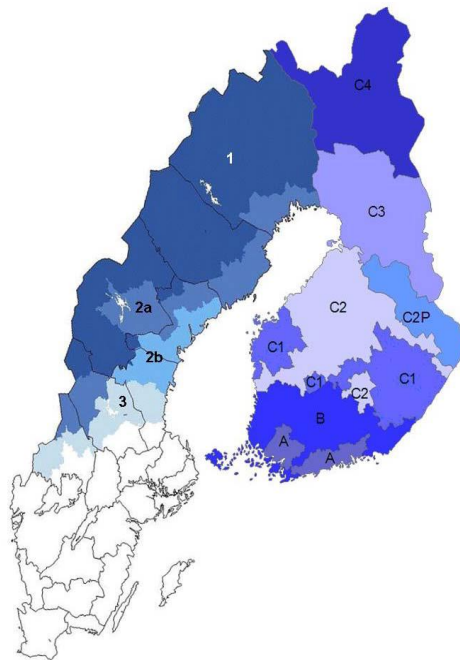
³ Suomi: KOM(2007) 459, 31.7.2007; Ruotsi: KOM(2007) 416, 31.7.2007.

⁴ COM (2012) 358 final, 29.6.2012.

⁵ COM (2017) 189 final, 24.4.2017.

otettavia seikkoja ovat alhainen väestötiheys (enintään 10 asukasta/km²), käytössä olevan maatalousmaan (KMM) osuus kokonaispinta-alasta (alle 10 %), ihmisravinnoksi tarkoitettujen viljelykasvien viljelyyn varatun maatalousmaan osuus KMM:stä (enintään 20 %) ja ensin mainittujen alueiden ympäröivät kunnat (vaikka ne eivät täyttäisi samoja vaatimuksia).

Tässä kertomuksessa raportoitu tukialue kattaa Suomessa 1 417 140 hehtaaria (ha) käytössä olevaa maatalousmaata (55,5 % KMM:n kokonaismäärästä) ja Ruotsissa 335 881 hehtaaria käytössä olevaa maatalousmaata (11 % KMM:n kokonaismäärästä).

Kaavio 1. Suomen (C1–C4) ja Ruotsin (1–3) tukialueet

2.4 Suhde tuotantoon

Tuki on rajattu tietyille maatalouden aloille siten kuin asianomaisissa päätöksissä kummankin jäsenvaltion osalta määritellään.

Tuen myöntäminen perustuu tuotantoyksiköihin, joko eläinyksiköihin (ey) tai hehtaareihin, lukuun ottamatta maidon tuotantoon ja kuljetukseen myönnettävää tukea, joka myönnetään tuotettujen ja kuljetettujen määrien perusteella. Suomessa porotalouden tuki perustuu eläinmäärään.

Tukea ei saa sitoa tulevaan tuotantoon, eikä se saa johtaa tuotannon lisäykseen viitekauteen verrattuna. Viitekaudet vahvistetaan kummallekin jäsenvaltiolle asianomaisessa päätöksessä aloittain.

3. POHJOINEN TUKI SUOMESSA VUOSINA 2016–2020

3.1 Myönnetty luvat

Myönnettyjä lupia koskevia raportointivaatimuksia muutettiin raportointikauden aikana tukijärjestelmän yksinkertaistamiseksi. Tiedot raportointikauteen sisältyvinä vuosina

myönnettyistä luvista on annettu asianomaisten päätösten mukaisesti, ja ne esitetään jäljempänä taulukoissa 1 ja 2.

Taulukko 1. Päätöksen K(2015) 2790 mukaisesti sallittu tuki vuonna 2016

		Sallittu keskimääräinen enimmäistuki yksikköä kohti ⁶	Yksikkö	Sallittu enimmäistuki luokittain (milj. euroa) ⁷	Tukikelpoisten Tuotannon-tekijöiden enimmäismäärä
1. MAITO		10,9	senttiä/kg	193,7	1 776 765 t ⁸
2. MÄREHTIJÄT				97,7	
Naudat	⁹	546	euroa/ey		181 000 ey
Uuhet ja kutut		584	euroa/ey		
Hevoset		252	euroa/ey		
3. SIAT JA SIIPIKARJA	¹⁰	266	euroa/ey	37,0	
4. PUUTARHAVILJELY				25,4	
Kasvihuoneet	¹¹	11,3	euroa/m ²		202,9 ha
Puutarhatuotteiden varastointi	¹²	18,5	euroa/m ³		
5. KASVINVILJELY				58,3	
Yleinen hehtaarituki	¹³	37	euroa/ha		881 825 ha
Tiettyjen viljelykasvien tuki	¹⁴	145	euroa/ha		62 475 ha
Nuorten viljelijöiden tuki	¹⁵	36	euroa/ha		
6. MUUT TUET				14,9	
Porot	¹⁶	36	euroa/eläin		171 100 eläintä
Maidon ja lihan kuljetustuki	¹⁷				
Kotieläintaloudelle välttämättömien palvelujen turvaaminen	¹⁸				
Metsämarjojen ja sienten varastointituki	¹⁹	0,10–0,42	euroa/kg		
Muut tuet	²⁰				

⁶ Yksikkötuki voidaan eriyttää alueittain keskimääräisen enimmäismäärän rajoissa.

⁷ Maksetun tuen kokonaismäärä saa olla enintään 382 miljoonaa euroa vuodessa.

⁸ Tukikelpoinen enimmäistuotanto kalenterivuodessa ja kiintiövuonna 2014–2015.

⁹ Emolehmat, emolehmähiehot, yli 6 kuukauden ikäiset urospuoliset naudat ja teurastetut hiehot sekä teurastetut sonnit ja härät tukialueilla C3 ja C4.

¹⁰ Tuotannosta irrotettu tuki. Viitemäärä enintään 139 200 ey.

¹¹ Kasvihuonetuotannon tuki voidaan eriyttää kasvukauden pituuden mukaan.

¹² Tuki voidaan eriyttää varaston teknisen tason mukaan.

¹³ Yleinen hehtaarituki käytössä olevalle maatalousmaalle (KMM) tukialueilla C2–C4.

¹⁴ Viljojen (ei kuitenkaan ohran, kauran ja seosviljan) viljelyalan sekä muiden viljelykasvien (rapsi ja muut öljykasvit, valkuais- ja kuitukasvit), sokerijuurikkaan, tärkkelysperunan ja omenien viljelyalan perusteella alueilla C1, C2 ja C2 pohjoinen. Avomaalla viljeltävien vihannesten tukea voidaan maksaa tukialueilla C1–C4.

¹⁵ Nuorten viljelijöiden tuki käytössä olevalle maatalousmaalle (KMM) tukialueilla C1–C4.

¹⁶ Tukialueilla C3 ja C4.

¹⁷ Maito: Kainuu ja Lapin lääni sekä Koillismaa. Liha: Lapin lääni.

¹⁸ Tukea voidaan maksaa kotieläintuotannon toimintaedellytyksiä turvaaville palveluille alueilla, joilla etäisyydet ovat keskimääräistä pidempiä.

¹⁹ Tuen enimmäismäärä: tuki myönnetään varastoissa kesäkuun lopussa oleville määrille siten, että enimmäismäärät ovat luonnonvaraisista suomuuraimista 0,34 euroa/kg, muista luonnonvaraisista marjoista 0,10 euroa/kg ja luonnonvaraisista sienistä 0,42 euroa/kg.

Taulukko 2. Päätöksen (EU) 2018/672 (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 8419) mukaisesti sallittu tuki vuosina 2017–2020

Tukiluokka	Tuotantoalat	Keskimääräinen vuotuisen tuen enimmäismäärä kaudella 1.1.2017–31.12.2021 (milj. euroa) ²¹	Tukikelpoisten tuotantotehtäjäiden vuosittainen enimmäismäärä
1. Eläinten hoito	Lehmänmaito, nautaeläimet, uuhet ja kutut, hevoset, siat ja siipikarja	433,7, josta lehmänmaito 216,9	227 200 lypsylehmää 181 000 muuta eläinyksikköä 139 200 eläinyksikköä sikoja ja siipikarjaa
2. Kasvintuotanto	Peltokasvi- ja kasvihuonetuotanto, puutarhatuotteiden varastointi	110,5	944 300 hehtaaria tuotantoa avomaalla, josta 481 200 hehtaaria laidunmaata; 203 hehtaaria kasvihuonetuotantoa
3. Muut tuet	Poronhoito, maidon ja lihan kuljetus, kotieläintuotannon edellyttämät palvelut, metsämarjojen ja -sienten varastointi	19,7	171 100 poroa
TUKI YHTEENSÄ		563,9	

3.2 Maksettu tuki

Pohjoinen tuki

Suomessa raportointikaudella vuosittain maksettu pohjoinen tuki ei ylittänyt päätöksissä vahvistettuja enimmäistasoja. Maksetun tuen kokonaismäärät eivät raportointikaudella vaihdelleet paljoakaan. Raportoitavia tukiluokkia yksinkertaistettiin raportointikaudella, ja jäljempänä olevat taulukot on laadittu näiden vaatimusten mukaan.

²⁰ Koltat, luontaiselinkeinot ja porotalous.

²¹ Tuotannosta irrotetun tuen viitemäärä sian- ja siipikarjanlihan tuotannossa.

Taulukko 3. Suomessa vuonna 2016 maksettu pohjoinen tuki (milj. euroa)

Tuettava ala	2016
Maito	161,10
Märehtijät	72,66
Siat ja siipikarja	17,41
Puutarhaviljely	16,80
Kasvinviljely	9,99
Muut tuet	14,30
Yhteensä	292,26

Taulukko 4. Suomessa vuosina 2017–2020 maksettu pohjoinen tuki (milj. euroa)

Tuettava ala	2017	2018	2019	2020
Eläinten hoito	258,51	259,49	255,15	253,31
Kasvintuotanto	34,06	33,31	33,27	32,66
Muut tuet	7,60	7,00	6,90	6,98
Yhteensä	300,17	299,80	295,32	292,95

Pohjoisen tuen alueella maksettu kokonaistuki

Pohjoisen tuen alueilla harjoitettavaan maatalouteen myönnetään tukea myös EU:n rahoittamista välineistä. Erityisen tärkeitä tukialueiden maatalousalalle ovat epäsuotuisten alueiden (luonnonhaitta-alueiden) tuki ja maatalouden ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet. Päätöksessä (EU) 2018/672 (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 8419) vahvistettiin tukialueella maksettavan kokonaistuen enimmäismääräksi 1 118,9 miljoonaa euroa (vuoden 1993 taso). Taulukosta 3 käy ilmi, että tukialueella vuosina 2016–2020 maksettu tuki oli päätöksessä vahvistetun enimmäistason mukainen.

Taulukko 5. Suomen tukialueella vuosittain maksettu kokonaistuki, EU:n tuki mukaan luettuna (milj. euroa)

Vuosi	Suora tuki, täysin EU:n rahoittama	Luonnonhaitta-alueiden tuki, valtiontukisääntöjen mukainen kansallinen tuki mukaan luettuna	Maatalouden ympäristötuki	Pohjoinen tuki	Yhteensä
2016	288,70	314,10	169,00	292,26	1 064,06
2017	239,90	311,60	155,80	300,17	1 007,47
2018	239,90	311,60	155,20	299,80	1 006,50
2019	236,30	309,80	155,30	295,32	996,72
2020	236,50	307,90	155,60	292,95	992,95

3.3 Tuotantomäärät pohjoisen tuen alueella

Maitoala

Maidontuotanto on merkittävin pohjoisen tuen järjestelmän kautta tuettava ala Suomessa. Raportointikaudella tukialueella tuotettiin noin 80 prosenttia maidosta Suomessa, ja osuus maan kokonaistuotannosta pysyi melko samana koko raportointikauden ajan. Tuotanto keskittyy C2-alueelle (ks. kaavio 1).

Maidontuotanto pohjoisen tuen alueella pysyi raportointikaudella ennallaan, kun taas muualla Suomessa tuotanto väheni kuusi prosenttia. Tukialueen tuotantomäärien pysyminen vakaana osoittaa, että päätöksissä vahvistettu tukijärjestelmän tarkoitus eli maatalouden säilyminen pohjoisilla alueilla toteutui tältä osin tehokkaasti.

Märehtijät

Raportointikaudella noin 81 prosenttia Suomen naudanlihantuotannosta sijoittui pohjoisen tuen alueelle. Tuotanto pysyi vakaana koko raportointikauden ajan ja vaihteli ainoastaan kahden prosentin verran. Tuotantomäärät olivat suurimmat C2-alueella (ks. kaavio 1), missä niiden osuus pohjoisen tuen alueen naudanlihantuotannosta oli noin 60 prosenttia. Tuotantomäärien pysyminen vakaana osoittaa, että päätöksissä vahvistettu tuen tarkoitus eli maatalouden säilyminen tukialueella on toteutunut tältä osin.

Siat ja siipikarja

Noin puolet maan sianlihantuotannosta sijoittuu pohjoisen tuen alueelle. Tuotanto väheni tukialueella noin kuusi prosenttia vuosina 2016–2020. Muualla maassa tuotanto väheni kuitenkin hieman enemmän. Tämä ero osoittaa pohjoisen tuen merkityksen maataloustuotannon säilymisessä. Sianlihantuotanto keskittyy eteläisimmälle tukialueelle (C1, ks. kaavio 1), missä sen osuus pohjoisen tuen alueen koko tuotannosta on hieman yli 70 prosenttia.

Siipikarjanlihan (broilerin- ja kalkkunanliha) tuotanto pysyi melko vakaana raportointikaudella. Tuotanto keskittyy tukialueelle C1 (ks. kaavio 1).

Puutarhaviljely

Puutarhakasvien tuotanto pysyi raportointikaudella melko vakaana, sillä kokonaistuotanto vaihteli vain noin kolmen prosentin verran.

Puutarhaviljelyä koskevassa raportoinnissa on eriytetty lyhytaikaista (2–7 kuukautta) ja pitkäaikaista (yli 7 kuukautta) kasvihuonetuotantoa koskevat tiedot alueilta. Näin erotettuja tietoja analysoitaessa voidaan havaita suurempia muutoksia.

Lyhytaikainen puutarhakasvien tuotanto väheni pohjoisen tuen alueella seitsemän prosenttia raportointikauden aikana. Pohjoisen tuen alueelle sijoittuu noin puolet maan lyhytaikaisesta puutarhakasvien tuotannosta, ja tuotanto oli keskittynyt tukialueelle C1 (ks. kaavio 1).

Pitkäaikainen puutarhakasvien tuotanto lisääntyi tukialueella noin viisi prosenttia raportointikauden aikana. Pohjoisen tuen alueelle sijoittui noin 59 prosenttia maan pitkäaikaisesta puutarhakasvien tuotannosta, ja tuotanto on keskittynyt tukialueelle C1 (ks. kaavio 1).

Puutarhakasvien tuotannon kehitys osoittaa, että tukijärjestelmän tarkoitus eli maataloustuotannon säilyminen toteutui, sillä kasvihuonetuotanto pysyi kaiken kaikkiaan melko vakaana huolimatta eräistä muutoksista, jotka voidaan havaita vain tietojen tarkemmin analysoitaessa.

Kasvinviljely

Viljojen ja sokerijuurikkaan tuotanto on keskittynyt pääasiassa pohjoisen tuen alueen ulkopuolisille alueille A ja B (ks. kaavio 1). Kasvinviljelyn tuotantomääristä ei ole saatavilla tukialueittain eriytettyjä tietoja. Ilmasto-olosuhteiden ja maantieteellisten olosuhteiden perusteella voidaan kuitenkin todeta, että kasvinviljelyn tuotantomäärät ovat pohjoisen tuen alueella huomattavasti pienempiä kuin maan eteläosassa.

Nurmenviljely on sitä vastoin keskittynyt pohjoisille alueille, sillä nurmea viljellään usein karjataloilla. Nurmenviljely on kasvinviljelyyn verrattuna suhteellisesti halvempaa pohjoisen tuen alueella. Yli puolet maan rehukasvien tuotannosta sijoittuu pohjoisen tuen alueelle, ja suurin osa tärkkelysperunasta tuotetaan tukialueilla C1 ja C2 (ks. kaavio 1).

Muut tuet

Suomen pohjoisen tuen järjestelmään sisältyy eläinmäärään perustuva porotalouden tuki. Raportointikaudella noudatettiin päätöksissä vahvistettua tukikelpoisten tuotantotehtävien enimmäismäärää. Muiden tukien muu osa ei ole suoraan sidoksissa tuotantoon.

Tuotantomääriä koskevat päätelmät

Päätelmänä voidaan todeta, että pohjoinen tuki auttaa pitämään tuotantomäärät vakaina Suomen tukialueella. Tuettujen alojen kokonaistuotanto pysyi tukialueella suhteellisen vakaana raportointikauden aikana. Eri tuotantoluokkien tukikelpoisten tuotantotehtävien enimmäismäärää noudatettiin tiiviisti raportointikaudella.

3.4 Maatalouselinkeinon kehitys pohjoisen tuen alueilla

Suomessa oli raportointikaudella noin 47 000 maatilaa, joista 58 prosenttia sijaitsi pohjoisen tuen alueella. Tämä merkitsee kahdeksan prosentin vähennystä vuoden 2015 perustasosta. Tilojen määrä väheni raportointikaudella kaikilla aloilla ja tukialueilla. Kehitys oli

eteläisimmillä tukialueilla C1 ja C2P (ks. kaavio 1) hieman nopeampaa kuin muualla pohjoisen tuen alueella.

Maitotilojen määrä väheni nopeammin kuin maatilojen määrä Suomessa. Saadusta tuesta huolimatta maitotilojen määrä väheni pohjoisen tuen alueella suurin piirtein samaan tahtiin kuin muualla maassa: noin joka neljäs maitotila lopetti tuotantonsa raportointikauden aikana. Tukialueella C4 (ks. kaavio 1) toimintansa lopetti noin joka kolmas maitotila. Maatalouselinkeinon epäsuotuisa kehitys maitotalalla osoittaa selvästi, millaisessa taloudellisessa ympäristössä pohjoista tukea käytetään ja mitkä ovat sen vaikutukset, sillä tuotantomäärät pysyivät ennallaan vaikka tilojen määrä väheni.

Muutos on ollut hitaampaa nautatiloilla kuin maitotiloilla. Muutoksen suuruus vaihtelee pohjoisen tuen alueeseen kuuluvien tukialueiden välillä: C2P-alueella (ks. kaavio 1) lopetettiin yli viidesosa kaikista nautatiloista, kun taas C1-alueella (ks. kaavio 1) vain kaksi prosenttia nautatiloista lopetti toimintansa raportointikaudella. Koko maassa naudanlihaa tuottavien tilojen määrä väheni sitä vastoin yli kahdeksan prosenttia. Tämä ero osoittaa pohjoisen tuen merkityksen tuotannon säilymisessä.

Pohjoisen tuen alueen siipikarjatilojen määrä pysyi raportointikaudella melko samana, mikä osoittaa jälleen kerran tuen vaikutuksen maataloustuotannon säilymiseen pohjoisilla alueilla.

Tukijärjestelmästä huolimatta pohjoisen tuen alueella tapahtui joillakin aloilla huomattavaa poistumaa, mikä kuvaa osittain viljelijöiden vaikeita taloudellisia olosuhteita ja maatalouden heikkoa kannattavuutta Suomessa. Kasvinviljelytilojen määrä väheni merkittävästi raportointikaudella (esim. C2P-alueella -45 % ja C3-alueella -35 %, ks. kaavio 1), mutta suuri suhteellinen vähennys voi osittain johtua siitä, että kasvinviljelytilojen absoluuttinen määrä pohjoisen tuen alueella on pieni. Muualla kuin pohjoisen tuen alueella kasvinviljelytilojen määrä väheni 11 prosenttia. Myös puutarhatilojen määrä väheni (koko maassa -19 %, C3-alueella -23 %, ks. kaavio 1).

Lisäksi sikatilojen määrä väheni merkittävästi. Pohjoisilla C2P- ja C3-alueilla on vain muutama sikatila, kun taas pohjoisimmalla C4-alueella niitä ei ole yhtään (ks. kaavio 1).

Kansallisen tuen merkitys maatilojen kokonaistuoton kannalta vaihteli tuotantoalojen ja tukialueiden välillä. Merkitys kasvaa kaikilla aloilla pohjoiseen päin mentäessä. Vuosina 2016–2019 merkitys oli suurin maidontuotannossa (10,4 % tuotosta C1-alueella, 11,5 % C2-alueella, 12 % C2P-alueella, 19,2 % C3-alueella) ja karjatilalla (10 % C1-alueella, 11,3 % C2-alueella, 16,2 % C3-alueella). Joillakin aloilla maatilojen määrä pysyi raportointikaudella melko samana, mikä osoittaa pohjoisen tuen merkityksen pohjoisessa harjoitettavan maataloustuotannon säilyttämisessä. Tuen merkitys tilojen kokonaistuoton kannalta oli pienin puutarhaviljelyssä (1,1 % C1-alueella, 1,2 % C2-alueella).

Pellervon taloustutkimuksen mukaan on vaikeaa määrittää pohjoisen tuen suoraa vaikutusta tukialueen yleiseen taloustilanteeseen, sillä siihen vaikuttavat myös muut tekijät, kuten muut tuet, politiikka ja yhteiskunnalliset tekijät. Työllisyyttä ja yritysten määrää koskevien tietojen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että pohjoiset C-alueet (ks. kaavio 1) ovat heikommassa asemassa kuin eteläisin maatalousalue A (ks. kaavio 1). Maatalouden työpaikoilla on suhteessa suurempi merkitys pohjoisen tuen alueella (esim. C2-alueella noin 8 % kokonaistyöllisyydestä) kuin muualla maassa (esim. A-alueella 0,8 %). Maatalouden työpaikkojen suuri osuus pohjoisen tuen alueen kokonaistyöllisyydestä korostaa kansallisen tuen merkitystä tälle alalle pohjoisessa.

Maataloustuotannon jatkumisen ansiosta tukialueella on pystytty säilyttämään monia ympäristöpalveluja ja avointa maatalousmaisemaa, jota on vähän tällä metsävaltaisella seudulla. Tällainen kehitys vähentää osaltaan merkittävästi eroosiota ja ravinteiden huuhtoutumista ja vaikuttaa myönteisesti luonnon monimuotoisuuteen. On syytä huomata, että ilman pohjoista tukea maataloustuotanto saattaisi keskittyä entistä enemmän maan eteläosaan, mikä lisäisi ravinteiden kulkeutumista vesistöihin.

4. POHJOINEN TUKI RUOTSISSA VUOSINA 2016–2020

4.1 Myönnettyt luvat

Myönnettyjä lupia koskevia raportointivaatimuksia muutettiin raportointikauden aikana tukijärjestelmän yksinkertaistamiseksi. Tiedot raportointikauteen sisältyvinä vuosina myönnettyistä luvista on annettu asianomaisten päätösten mukaisesti, ja ne esitetään jäljempänä taulukoissa 6 ja 7. Ruotsilla oli päätöksen K(2010) 6050 nojalla lupa maksaa tukea vuosittain 318,67 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 33,37 miljoonaa euroa²²) vuosina 2016 ja 2017 jäljempänä olevan taulukon 6 mukaisesti. Komission päätöksellä (EU) 2018/479 (tiedoksiannettu numerolla C(2018) 1622) Ruotsi sai luvan maksaa 422,92 miljoonaa Ruotsin kruunua (noin 40,51 miljoonaa euroa²³) vuodessa 1. tammikuuta 2018 alkaen. Vuotuisia enimmäismääriä on pidettävä päätöksessä (EU) 2018/479 tarkoitetun viisi kalenterivuotta kestävä kauden aikana myönnetyn tuen vuotuisina keskiarvoina.

Taulukko 6. Päätöksen K(2010) 6050, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä K(2015) 6592, mukaisesti sallittu tuki vuosina 2016 ja 2017

		Sallittu keskimääräinen enimmäistuki yksikköä kohti ²⁴	Yksikkö	Sallittu enimmäistuki (milj. Ruotsin kruunua vuodessa) ²⁵	Tukikelpoisten tuotannontekijöiden enimmäismäärä
1. Maitoala				299,87	450 000 tonnia
– Lehmänmaito		0,73	kruunua/kg		
– Kutut	²⁶	500	kruunua/eläin		
– Lehmänmaidon kuljetustuki	²⁷	0,039	kruunua/kg		
2. Siat ja siipikarja	²⁸	1 350	kruunua/ey	13,60	16 532 ey
– Lihasiat					
– Emakot					
– Munintakanat					
3. Marjat ja vihannekset	²⁹	2 800	kruunua/ha	1,00	750 ha
4. Perunat		2 500	kruunua/ha	4,20	2 910 ha

²² Valuuttakurssi 1 euro = 9,55 Ruotsin kruunua, perustuu Euroopan keskuspankin julkaisemaan keskikurssiin 4. tammikuuta 2016 – 29. joulukuuta 2017.

²³ Muunnossa on käytetty kurssia 1 euro = 10,44 Ruotsin kruunua, joka perustuu Euroopan keskuspankin kirjaamaan keskimääräiseen muuntokurssiin vuosina 2018–2020.

²⁴ Yksikkötuki voidaan eriyttää alueittain keskimääräisen enimmäismäärän rajoissa.

²⁵ Sallittu enimmäistuki 318,67 miljoonaa Ruotsin kruunua.

²⁶ Ainoastaan maidontuotantoon käytetyt vuohet. Arvioitu maidontuotanto on 800 kg / vuohi vuodessa.

²⁷ Tilan ja keräilykeskuksen tai ensimmäisen käsittelykeskuksen välillä.

²⁸ Yksi munintakana on 0,01 ey, yksi emakko on 0,33 ey ja yksi lihasika on 0,10 ey.

²⁹ Pois lukien perunat.

Taulukko 7. Päätöksen (EU) 2018/479 (tiedoksiannettu numerolla C(2018) 1622) mukaisesti sallittu tuki vuosina 2018–2022

	Keskimääräinen vuotuisen tuen enimmäismäärä viiden vuoden ajanjaksolla 1.1.2018–31.12.2022 (milj. Ruotsin kruunua)	Tukikelpoisten tuotannontekijöiden tai tuotannon vuotuinen enimmäismäärä ³⁰
Lehmänmaidon ja lehmänmaidon kuljetuksen tuki		450 000 000 kg
Uuhet, lihasiat, emakot, munivat kanat		17 000 eläinyksikköä
Marjat ja vihannekset ml. perunat		3 660 hehtaaria
TUKI YHTEENSÄ	422,92³¹	

4.2 Maksettu tuki

Pohjoinen tuki

Ruotsissa vuosittain maksettu pohjoinen tuki oli raportointikaudella päätöksissä vahvistetun enimmäistason mukainen. Maksettu tuki kasvoi kolmanneksen vuonna 2018 (päätöksellä (EU) 2018/479 sallitun korotuksen mukaisesti) ja vain hieman sitä seuraavina vuosina. Raportoitavia tukiluokkia yksinkertaistettiin raportointikaudella, ja jäljempänä olevat taulukot ovat muodoltaan kyseisten vaatimusten mukaisia.

Taulukko 8: Ruotsin pohjoinen tuki eri aloilla (milj. Ruotsin kruunua)

Vuosina 2016–2017 sallittu enimmäistuki oli 318,67 miljoonaa kruunua³². Vuosina 2018–2020 sallittu enimmäismäärä oli 422,92 miljoonaa kruunua³³. Jäljempänä olevasta taulukosta käy ilmi, että enimmäismääriä on noudatettu.

Tuettava ala	2016	2017	2018	2019	2020
Maito ³⁴	291,79	283,43	374,92	378,72	383,18
Siat, siipikarja, vuoheet	13,51	13,44	23,39	22,23	23,68
Marjat ja vihannekset ml. perunat	4,77	4,7	6,11	5,94	5,81
Yhteensä	310,07	301,57	404,42	406,89	412,67

³⁰ Eläinyksiköiksi muuntamisessa käytettävät kertoimet: uuhi 0,15, lihasika 0,10, emakko 0,33 ja muniva kana 0,01 eläinyksikköä.

³¹ Josta enintään 395,9 miljoonaa Ruotsin kruunua voidaan myöntää lehmänmaidon ja sen kuljetuksen tukeen.

³² Päätös C(2010) 6050, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä C(2015) 6592.

³³ Päätös (EU) 2018/479 (tiedoksiannettu numerolla C(2018) 1622).

³⁴ Mukaan lukien kuljetustuki.

Pohjoisen tuen alueella maksettu kokonaistuki

Pohjoisen tuen alueilla harjoitettavaan maatalouteen voidaan myöntää tukea myös EU:n rahoittamista välineistä, erityisesti YMP:n kahdesta pilarista (taulukko 9). Toisen pilarin osalta erityisen tärkeitä ovat olleet luonnonhaittatuki ja maatalouden ympäristö- ja ilmastotoimenpiteet. Päätöksissä K(2010) 6050 ja (EU) 2018/479 ei ole vahvistettu tukialueelle maksettavan kokonaistuen enimmäismäärää. Maaseudun kehittämissuunnitelmassa 2014–2022 voidaan myöntää tukea nurmenviljelylle ainoastaan luonnonhaitta-alueiden ulkopuolella. Luonnonhaitta-alueilla harjoitettavalle nurmenviljelylle myönnettyä ympäristötukea (ohjelmakauden 2007–2013 sitoumukset) vähennettiin sen vuoksi asteittain, ja tuki loppui kokonaan vuonna 2018. EU:n myöntämän tuen tasoa on seurattu jälkikäteen vuodesta 2003 lähtien.

Taulukko 9. Ruotsissa maksettu tuki, yhteisön tuki mukaan luettuna (milj. Ruotsin kruunua)

Tukilaji	2016	2017	2018	2019	2020
Korvaus (luonnonhaitta-alueet)	587,22	593,73	591,12	597,81	599,25
Maatalouden ympäristötuki (nurmenviljely)	36,60	21,69	–	–	–
Pohjoinen tuki	310,07 ³⁵	301,57 ³⁶	404,42 ³⁷	406,89 ³⁸	412,67 ³⁹
Yhteensä	933,89	916,99	995,54	1 004,70	1 011,92

Yhteenlaskettu kokonaistuki on vaihdellut ja kasvanut hieman viiden viime vuoden aikana, mutta se on pysynyt koko ajan viitetason alapuolella ja suuruusluokaltaan samana vuodesta 1997 lähtien.

4.3 Tuotantomäärät tukialueella

Maitoala

Maito on alueen tärkein maataloustuote, ja sen osuus Ruotsin koko maidontuotannosta on noin 13 prosenttia. Osuus on pysynyt pitkälti samana viisivuotiskaudella, mutta se on pienentynyt viitevuoden 1991 perustasosta (15 %). Raportointikaudella lehmänmaidon tuotantoa varten maksettiin tukea keskimäärin 342 miljoonaa Ruotsin kruunua vuodessa (vuosina 2011–2015 keskimäärin 267 miljoonaa Ruotsin kruunua) päätöksellä (EU) 2018/479 sallitun korotuksen mukaisesti.

Maidontuotanto väheni tukialueella noin 3,9 prosenttia raportointikaudella (koko maassa vähennystä oli 3,1 %). Tuotanto väheni suhteellisen tasaisesti koko raportointikauden ajan. Kuljetustukea maksettiin keskimäärin 362 778 tonnista vuodessa (edellisellä viisivuotiskaudella keskimäärin 386 202 tonnista vuodessa). Pohjoisen tuen vaikutus

³⁵ Viitetaso: 318,67 miljoonaa Ruotsin kruunua.

³⁶ Viitetaso: 318,67 miljoonaa Ruotsin kruunua.

³⁷ Viitetaso: 422,92 miljoonaa Ruotsin kruunua.

³⁸ Viitetaso: 422,92 miljoonaa Ruotsin kruunua.

³⁹ Viitetaso: 422,92 miljoonaa Ruotsin kruunua.

maidontuotannon säilymiseen haastavissa pohjoisissa olosuhteissa näkyy siinä, ettei tuotanto vähentynyt tukialueella enempää kuin muualla maassa.

Siat ja siipikarja

Sianlihantuotanto on vähentynyt alueella hieman viiden vuoden aikana. Yksi ongelmatekijä Pohjois-Ruotsin siiankasvattajien kannalta on teurastamojen vähäinen määrä. Se merkitsee pitkiä matkoja tilalta teurastamolle ja heikentää viljelijöiden mahdollisuuksia valita eläinten toimituspaikka ja neuvotella teurashinnoista. Porsastuotantoa varten pidettävien emakoiden osalta sekä tilojen että emakoiden määrä vaihteli kauden aikana hieman maksujen kehityksen mukaan. Vuotuinen tuotanto (keskimäärin 11 436 ey) alittaa selvästi tuotannontekijöiden sallitun kokonaismäärän (17 000 ey).

Kananmunantuotanto vaihteli raportointikaudella vuodesta toiseen. Vuosittainen vaihtelu voi johtua ajankohdasta, jolloin kanat vaihdetaan uusiin. Ruotsin pohjoisosien kananmunantuotanto on suuresti riippuvainen viljapohjaisesta rehusta, sillä viljanviljelyn olosuhteet eivät ole siellä yhtä tuottoisat kuin Ruotsin eteläosissa.

Marjat ja vihannekset

Marjoja ja vihanneksia tuottavat tilat saivat tukea vuosittain keskimäärin 341 hehtaarilta, mikä on viisi prosenttia vähemmän kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Pinta-ala vaihteli tuotannon tapaan viiden viime vuoden aikana, ja se on alle puolet tukikelpoisten tuotannontekijöiden enimmäismäärästä.

Tuotantomääriä koskevat päätelmät

Maidon tuotantomäärät pysyivät melko samoina, lukuun ottamatta vuonna 2020 tapahtunutta pientä kasvua, joka vastasi koko maassa tapahtunutta kehitystä. Tilanne oli melko vakaa myös muilla aloilla, joskin tuotanto vaihteli vuodesta toiseen. Kaikilla aloilla noudatettiin tiiviisti tukikelpoisten tuotannontekijöiden enimmäismäärää.

4.4 Maatalouselinkeinon kehitys tukialueella

Ruotsin tukialueelle ovat ominaisia alhainen ja harvoneva väestötiheys, talouden rajalliset kehitysmahdollisuudet ja heikot edellytykset maatalouden harjoittamiseen. Tilojen pellot ovat tyypillisesti pienempiä, enemmän hajallaan ja epäsäännöllisemmän muotoisia kuin Ruotsissa keskimäärin. Tämä kasvattaa kustannuksia, peltojen välisten etäisyyksien vuoksi myös tilojen sisäisiä kuljetuskustannuksia. Pohjoisen tuen alueeseen kuuluvien pohjoisimpien läänien osuus kansallisesta tuotannosta (alueellisena bruttokansantuotteena ilmaistuna) on pienentynyt ja vaihdellut hieman vuosittain vuodesta 1995 vuoteen 2015 ja sen jälkeen tasoittunut (kyseisten läänien alueellisen bruttokansantuotteen osuus maan yhteenlasketusta BKT:stä on noin 13 %).

Alueen tärkein maataloustuote on maito, ja sen osuus Ruotsin koko maidontuotannosta on noin 13 prosenttia (vuonna 1991 osuus oli 15 %). Tuottajien määrä väheni alueella sekä koko maassa 20 prosenttia vuodesta 2016 vuoteen 2020, kun taas lehmien määrä väheni alueella kymmenen prosenttia ja koko maassa kahdeksan prosenttia. Maidontuotanto väheni alueella hitaammin (-3,9 %) mutta nopeammin kuin koko maassa (-3,1 %). Tukialueella tuotettiin vuonna 2020 maitoa 15 000 tonnia vähemmän kuin vuonna 2016. Tukialueen tilojen taloudellinen elinkelpoisuus oli pohjoisesta tuesta ja muista myönnettyistä tuista huolimatta huomattavasti heikompi kuin maan etelä- ja keskiosissa sijaitsevien tilojen. Maataloustuotannossa oleva maa metsävaltaisella pohjoisen tuen alueella auttaa pitämään

maiseman avoimena ja edistää näin luonnon monimuotoisuutta. Tukialueiden maatalouskäytännöille on tyypillistä vähemmän voimaperäinen tuotanto, sillä viljelyalat ovat pääasiassa nurmea ja laidunmaita. Niillä käytetään yleensä vähän torjunta-aineita ja lannoitteita. Maatalouden ympäristövaikutukset ovat sen vuoksi vähäisempiä kuin muualla maassa.

Vaikka kyseisen alueen väestömäärä lisääntyi hieman vuosina 2016–2020, kasvu oli huomattavasti vähäisempää kuin muualla maassa, ja näin ollen pohjoisten alueiden ja koko maan väestömäärien ero kasvoi. Tukialueen väestömäärä on vähentynyt kolme prosenttia vuodesta 1990, kun taas muualla Ruotsissa väestömäärä on kasvanut 18 prosenttia.

5. PÄÄTELMÄT

Tässä kertomuksessa selostetaan Suomelle ja Ruotsille vuosina 2016–2020 myönnettyjä pohjoisen tuen lupia ja tuen avulla saatuja tuloksia. Kertomus on koottu jäsenvaltioiden viranomaisten liittymisasiakirjan 143 artiklan 2 kohdan mukaisesti toimittamien tietojen perusteella.

5.1 Suomi

Suomen pohjoisen tuen järjestelmän täytäntöönpanon osalta komissio toteaa seuraavaa:

1. *Komission luvissa sallitun enimmäistuen noudattaminen:* maksetun tuen kokonaismäärät ja pohjoisen tuen alueella myönnetty kokonaistuki vuosina 2016–2020 olivat päätöksessä K(2009) 3067, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksillä K(2009) 9122, K(2013) 2809 ja K(2015) 2790, ja myöhemmin päätöksessä (EU) 2018/672 (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 8419) vahvistetun sallitun enimmäistuen mukaisia.
2. *Tukikelpoisten tuotannontekijöiden enimmäismäärän noudattaminen:* tuettujen alojen kokonaistuotanto pysyi tukialueella melko vakaana raportointikauden aikana. Raportointikaudella noudatettiin tukikelpoisten tuotannontekijöiden enimmäismäärää.
3. *Tukijärjestelmän tavoitteiden saavuttaminen:* Suomen pohjoinen tuki on yleisesti ottaen edistänyt maataloustuotannon säilymistä tukialueella ja auttanut ylläpitämään alueen työllisyyttä. Tuki on erityisen tärkeää maidon- ja naudanlihantuotannossa, josta suurin osa sijoittuu tukialueelle.

5.2 Ruotsi

Ruotsin pohjoisen tuen järjestelmän täytäntöönpanon osalta komissio toteaa seuraavaa:

1. *Komission luvissa sallitun enimmäistuen noudattaminen:* vuosina 2016–2020 maksetun pohjoisen tuen kokonaismäärät olivat päätöksessä K(2010) 6050 ja myöhemmin päätöksessä (EU) 2018/479 (tiedoksiannettu numerolla C(2018) 1622) vahvistetun sallitun enimmäistason mukaisia.
2. *Tukikelpoisten tuotannontekijöiden enimmäismäärän noudattaminen:* tukikelpoisten tuotannontekijöiden enimmäismäärää noudatettiin kaikilla pohjoista tukea saavilla aloilla.
3. *Tukijärjestelmän tavoitteiden saavuttaminen:* vuonna 2010 tehdyn järjestelmän tarkistuksen jälkeen maidontuotanto pysyi tukialueella vakaana raportointikauden neljänä ensimmäisenä vuotena ja lisääntyi hieman vuosina 2019 ja 2020. Muissa tuotantoluokissa tuotantomäärät pysyivät melko samoina.

Molempien maiden osalta voidaan todeta, että maataloustuotannon jatkaminen auttaa säilyttämään avointa, hyvin hoidettua maatalousmaisemaa metsävaltaisella pohjoisen tuen alueella. Maiseman pitäminen avoimena edistää luonnon monimuotoisuutta ja lisää maiseman vetovoimaa. Maataloustuotannon ylläpitäminen vaikuttaa myönteisesti myös syrjäisten maaseutualueiden elinvoimaisuuteen.

Komissio katsoo kansallisten viranomaisten toimittamien tietojen perusteella, että viranomaiset ovat soveltaneet tyydyttävällä tavalla seuraavia pohjoisten alueiden tukea koskevia päätöksiä: Suomen osalta päätös K(2009) 3067, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksillä K(2009) 9122, K(2013) 2809 ja K(2015) 2790, ja myöhemmin päätös (EU) 2018/672 (tiedoksiannettu numerolla C(2016) 8419) sekä Ruotsin osalta päätös K(2010) 6050 ja myöhemmin päätös (EU) 2018/479 (tiedoksiannettu numerolla C(2018) 1622).